

Módosító javaslat

Cél: a befektetett vagyont nem kell számítani a cégérték meghatározásakor, és a befektetési kör ára nem használható az értékeléshez

Kiegészítő javaslat további célja: a startupban fennálló részesedés feltételhez kötött mentessége az adóalap megállapításakor

Általános javaslatok – a startupokon túl minden társaságra vonatkozó pontosítások

I. Új fogalmakat ajánlunk a tervezetbe, a befektetés, a minősített befektető, a minősített finanszírozási kör és a startup esetében

„*befektetés*: a gazdasági társaság részére a társaságtól, annak tagjaitól és e tagok a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti hozzátartozóitól az e törvény szerint független személy által a társaságban történő részesedésszerzésével vagy részesedésének növelésével összefüggésben pénzben teljesített vagyoni hozzájárulás, amelyet a társaság – a működésére irányadó jog szerinti elnevezésétől és elszámolási módjától függetlenül – saját tőkéjében mutat ki, ideértve a független személy által pénzben nyújtott kölcsön vagy más finanszírozási eszköz, így különösen az átváltoztatható kölcsön – ideértve a convertible loan megállapodást is – vagy a jövőbeni részesedésre vonatkozó megállapodás részesedéssé alakításakor a saját tőkében kimutatott összeget is; a függetlenség megítélésakor figyelmen kívül kell hagyni a befektetőnek a társasággal a korábbi befektetése alapján fennálló kapcsolatát;”

„*minősített befektető*: az Európai Unió vagy az OECD valamely tagállamában székhellyel rendelkező, a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 48. § (1) bekezdése szerinti szakmai ügyfélnek minősülő befektető;”

„*minősített finanszírozási kör*: az a befektetés, amelynek keretében egy vagy több minősített befektető együttesen legalább 10 százalékos részesedést szerzett, vagy legalább 1 millió eurónak megfelelő forintösszeget teljesített;”

„*startup*: az a gazdasági társaság, amely

- a) első befektetésben részesülésétől a tárgyév utolsó napjáig legfeljebb 20 év telt el,
- b) az első befektetést megelőző utolsó lezárt üzleti évben árbevétele és saját tőkéje egyaránt 100 millió forint alatt maradt,
- c) részesedéseit szabályozott piacon nem jegyzi, és azokkal szabályozott piacon kívül sem kereskednek rendszeresen,
- d) az utolsó lezárt üzleti évi beszámoló mérlegfordulónapját megelőző öt üzleti évben minősített finanszírozási kört zárt,
- e) az első befektetést követően tagjai, e tagok Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozói, valamint a tagoktól e törvény szerint nem független személyek részére osztalékot, osztalékkelőleget nem fizetett, a tőke leszállításával vagy saját részesedés ellenérték fejében történő megszerzésével vagyont nem adott ki, és részükre a tagsági jogviszonyra tekintettel más vagyoni juttatást sem teljesített, ide nem értve

ea) a munkáltatói kölcsönt és a szokásos piaci feltételek mellett nyújtott kölcsönt,

eb) a tag által nyújtott kölcsön visszafizetését és kamatát, illetve a pótbefizetés visszafizetését,

ec) a jövőbeni közreműködéstől függő visszavásárlási jog alapján a részesedésért eredetileg teljesített ellenértéket meg nem haladó áron történő visszavásárlást, és

f) az utolsó lezárt üzleti évi beszámolója szerint ingatlanjainak és társasági részesedéseinek együttes értéke nem haladja meg eszközei értékének 25 százalékát; e számításnál nem kell figyelembe venni

fa) a saját gazdasági tevékenysége céljára használt ingatlant, így különösen az irodát, a laboratóriumot, a raktárt, a gyártó- vagy egyéb telephelyet, vegyes használat esetén az ingatlan saját használatú részét, valamint

fb) a legalább 50 százalékban tulajdonolt olyan leányvállalatban fennálló részesedést, amelynek ingatlanjai – a saját gazdasági tevékenysége céljára használt ingatlan kivételével – és társasági részesedései együttes értéke nem haladja meg eszközei értékének 25 százalékát;”

II. A 2. § jelenlegi szövege (1) bekezdéssé válik, és a következő (2) és (3) bekezdéssel javasoljuk kiegészíteni:

„(2) Az (1) bekezdés [startup értelmező rendelkezés pontjának száma] pont a), b), d) és e) alpontjának alkalmazásában, valamint az első befektetés időpontjának megállapításakor

a) átalakulással, egyesüléssel vagy szétválással létrejött társaság esetén a jogelőd és a jogutód,

b) ha a társaság tagjai a társaságban fennálló részesedésüket más társaságban fennálló részesedésük átruházása ellenében szerezték meg, és a társaság ezáltal a másik társaságban legalább 50 százalékos részesedést szerzett, a társaság és a másik társaság

adatait, befektetéseit és minősített finanszírozási köreit együttesen kell figyelembe venni.

(3) A (2) bekezdés b) pont szerinti esetben a [startup értelmező rendelkezés pontjának száma] pont c) alpontjában foglalt feltételnek mindkét társaságnak meg kell felelnie.”

III. A VI. fejezetet javasoljuk kiegészíteni az 1. alcímet követően a következő új 2. alcímmel és az azt követő új 13. §-al; természetesen ez valamennyi további § átszámozásával jár, javaslatunkban a § hivatkozások, a követhetőség érdekében a törvényjavaslat szerinti számozást követik.

„2. A startupban fennálló társasági részesedés számított értéke

13. §

(1) A startupnak minősülő gazdasági társaságban fennálló társasági részesedés számított értékét e törvény rendelkezéseinek az e §-ban foglalt eltérésekkel történő alkalmazásával kell meghatározni.

(2) Az 1. melléklet szerinti saját tőkét (ST) csökkenteni kell az első befektetés óta teljesített befektetések összegével; az így csökkentett saját tőke nem lehet negatív. Az 500 millió

forintos értékhatárt az 1. mellékletben és a 30. § (1) bekezdésében is a csökkentett saját tőkére kell alkalmazni, az 1. melléklet III. pontja szerinti, a saját tőke 25 százaléka vonatkozó feltételt azonban a csökkentés nélküli saját tőke alapján kell vizsgálni.

(3) A befektetést megelőzően vagy annak érdekében készített társaságértékelés és a befektetés során alkalmazott jegyzési érték a számított érték meghatározásakor – ideértve a 10. §-t, a 12. § (4) és (8) bekezdését, valamint az 1. melléklet IV. c) és V. c) pontját is – nem vehető figyelembe. Valamely részesedési osztály kibocsátási vagy átruházási ára más osztályba tartozó részesedés értékének meghatározásakor nem vehető figyelembe.

(4) A 12. § (8) bekezdése szerinti cégértékelés csak akkor kötelező, ha a rejtett tartalék megállapítása az 1. melléklet IV. b) pontja alapján szükséges.

(5) Ha a részesedés a tárgyév utolsó napján az adóalany jövőbeni közreműködésétől függően ingyenes elvesztés vagy előre meghatározott áron történő visszavásárlási kötelezettség alatt áll, számított értéke a korlátozás fennállásáig nem haladhatja meg a visszavásárlási árat; ingyenes elvesztés esetén számított értéke nulla.

(6) A részesedéshez a létesítő okirat vagy a társaság működésére irányadó jog alapján kapcsolódó átváltási, elsőbbségi vagy más tagsági jog nem minősül az e törvény szerinti opciós jognak; értékét a részesedés számított értékében kell figyelembe venni.

(7) Eltérő vagyoni jogokat biztosító részesedési osztályok esetén az 1. melléklet szerinti tulajdoni hányadként az adóalanyt a saját tőkéből a tárgyév utolsó napján fennálló feltételek szerint megillető részesedés arányát kell figyelembe venni; e számításnál a likvidációs elsőbbséget figyelmen kívül kell hagyni, és az 1. melléklet IV. f) pontja nem alkalmazható.

(8) A 12. § (4) bekezdése szerinti cégérték csak az adóalany választása szerint vehető figyelembe; a 12. § (4) bekezdés b) pontjában felsorolt jogok és kötelezettségek fennállása önmagában nem teszi alkalmatlanná az 1. mellékletben foglaltakat.

(9) A startupban fennálló részesedés megszerzésére jogosító opciós jog számított értéke a 23. § (4) bekezdése szerinti belső érték.”

IV. A jelenlegi 27. § (2) bekezdését a következő szövegrésszel javasoljuk kiegészíteni

„27. § (2) Ha az adóalany az ingatlan számított értékének meghatározása során a 19. § szerint megállapított forgalmi értéket, **vagy a társasági részesedés számított értékének meghatározása során a 12. § (4) vagy (8) bekezdése szerinti cégértéket** alkalmazza, és az állami adó- és vámhatóság ellenőrzés során a számított értéket ennél magasabb összegben állapítja meg, az ebből eredő adóhiány után adóbírság, késedelmi pótlék nem állapítható meg, feltéve, hogy

a) az értékbecslés, **illetve a cégértékelés** megfelelt az e törvényben meghatározott tartalmi és módszertani követelményeknek, és

b) az adóalany az értékeléshez szükséges, általa ismert adatokat és körülményeket teljes körűen és a valóságnak megfelelően az értékelő rendelkezésére bocsátotta, és az értékelés eredményét nem befolyásolta megtévesztő módon.”

V. Kiegészítő javaslat – a startupban fennálló részesedés feltételhez kötött mentessége az adóalap megállapításakor

A 6. §-t a következő (6)–(10) bekezdéssel javasoljuk kiegészíteni.

„(6) Az adóalap megállapításakor nem kell figyelembe venni a startupban fennálló azon társasági részesedést, amelyet az adóalany

- a) alapítóként,
- b) a startup első minősített finanszírozási körét megelőzően, visszerhes átruházásnak nem minősülő módon, vagy
- c) munkavállalói, illetve vezetői részesedési program keretében

szerzett, valamint az ilyen részesedés megszerzésére jogosító opciós jogát, ha a (7) bekezdésben foglalt feltétel teljesül.

(7) A (6) bekezdés akkor alkalmazható, ha a startupnak – a legalább 50 százalékban tulajdonolt leányvállalataival együtt, a közöttük lévő ügyletek kiszűrésével – az utolsó lezárt üzleti évében elért árbevétele vagy munkavállalóinak átlagos létszáma több mint 20 százalékkal meghaladja az azt két évvel megelőző üzleti év árbevételét, illetve munkavállalóinak átlagos létszámát. E feltételt az első befektetést követő első két tárgyévben nem kell vizsgálni.

(8) Ha a startupban fennálló részesedést nem az adóalany, hanem az adóalany által közvetlenül vagy közvetve tulajdonolt társaság szerezte a (6) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott módon, az adóalany e társaságban fennálló részesedése számított értékének meghatározásakor – így különösen a rejtett tartalék számításakor – a startupban fennálló részesedést a (7) bekezdés szerinti tárgyévekben könyv szerinti értéken kell figyelembe venni.

(9) A (6) és a (8) bekezdéstől eltérően az e bekezdések szerinti részesedést a startup utolsó lezárt üzleti évi beszámolója szerinti pénzeszközei, értékpapírai és általa nyújtott kölcsönei együttes értékéből az e beszámoló mérlegfordulónapját megelőző három üzleti évben teljesített befektetések összegét meghaladó résznek a részesedésre jutó összegével, de legfeljebb a részesedés (6)–(8) bekezdés alkalmazása nélkül megállapított számított értékével kell figyelembe venni. E bekezdés alkalmazásában a startup eszközeihez hozzá kell számítani a legalább 50 százalékban tulajdonolt leányvállalatainak ilyen eszközeit a tulajdoni hányad arányában.

(10) A (6) bekezdést – a (7) és a (9) bekezdés alkalmazása nélkül – kell alkalmazni arra a szabályozott piacon nem jegyzett, és azon kívül sem rendszeresen kereskedett társasági részesedésre is, amelyet az adóalany a (6) bekezdés szerinti részesedése átruházásának ellenértékeként szerzett, mindaddig, amíg azt el nem idegeníti, szabályozott piacra nem vezet ki be, vagy utána osztalékot nem kap, de legfeljebb az átruházást követő öt tárgyévben.”

VI. Általános javaslatok – a startupokon túl minden társaságra vonatkozó pontosítások

1. A 10. § jelenlegi szövege (1) bekezdéssé válik, és a következő (2) bekezdéssel javasoljuk kiegészíteni:

„(2) A társasági részesedés átruházásának feltételétől függő, a tárgyév utolsó napján még ki nem fizetett ellenértéke a feltétel bekövetkezéséig nem minősül vagyonelemnek.”

2. A 12. § (4) bekezdését a következők szerint javasoljuk módosítani:

„(4) Amennyiben a (3) bekezdés szerinti társasági részesedés vagyoni értékének meghatározásához

a) részben vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre lezárt üzleti évi beszámolóadatok, vagy

b) rendelkezésre állnak ugyan a beszámolóadatok, de a részesedést kibocsátó gazdasági társaság működési körülményeiben bekövetkezett jelentős változások miatt vagy az érintett társasági részesedéshez kapcsolódó külön szerződéses jogok és kötelezettségek miatt – így különösen, de nem kizárólag forgalomképtelen részesedés, eltérő jogokat biztosító részesedés, részvényesi megállapodás, opciós szerződés esetén – az 1. mellékletben foglaltak nem alkalmasak a részesedés vagyoni értékének a meghatározására,

a társasági részesedés számított értékének megállapítása során **az adóalany választása szerint cégértékelési szolgáltatást nyújtó független személy által megállapított cégérték is figyelembe vehető. A b) pontban felsorolt szerződéses jogok és kötelezettségek fennállása önmagában nem teszi alkalmatlanná az 1. mellékletben foglaltakat.**”

3. A 12. § (8) bekezdését a következők szerint javasoljuk módosítani:

„(8) A külföldi székhelyű gazdasági társaságban fennálló (3) bekezdés szerinti társasági részesedés számított értékének meghatározása során a (4)-(7) bekezdésben foglaltaknak megfelelő cégértékelés szerint megállapított értéket kell figyelembe venni, amennyiben a rejtett tartalékok megállapításához szükséges adatok a 30. § (2) bekezdése szerint nem állnak rendelkezésre. **A rejtett tartalékot az adóalany is megállapíthatja, ha az ingatlanokat, a társasági részesedéseket és az értékpapírokat e törvény szerinti számított értéken veszi figyelembe; ilyenkor az 1. melléklet IV. c) pontja szerinti könyvvizsgálói felülvizsgálat nem szükséges.**”

4. Az 1. melléklet IV. pontját a következő f) alponttal javasoljuk kiegészíteni:

[Az I.-III. pont szerinti saját tőke (ST) és adózott eredmény (AE) meghatározása során]

„f) A likvidációs elsőbbséget nem biztosító részesedés értékének meghatározásakor a saját tőke (ST) összegét csökkenteni kell az adóalanytól független befektetőket megillető likvidációs elsőbbség összegével, legfeljebb az általuk ténylegesen befizetett tőke összegéig. A csökkentés eredményeként a saját tőke nem lehet negatív, és nem vehető figyelembe az az elsőbbség, amelyet a tárgyév utolsó napját követő egy éven belül megszüntetnek.”

5. Az 1. melléklet V. c) pontját a következők szerint javasoljuk módosítani:

[A vagyoni érték (V) meghatározása során]

„c) a társasági részesedés jelentős, 10 százalékot meghaladó, független harmadik felek közötti értékesítése (átruházása) esetén a vagyoni érték meghatározása során, az értékesítéstől számított egy évig, az átruházási szerződésben meghatározott tranzakciós ellenérték is figyelembe vehető, amennyiben az tükrözi az ésszerű és valószínű valós piaci értéket. **Nem**

minősül e pont szerinti értékesítésnek (átruházásnak) a tőkeemelés keretében történő részesedésszerzés.”

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A javaslat célja, hogy a startupban fennálló társasági részesedés után az adóalany ne a befektetők által a társaságba fizetett pénz és a jövőbeli várakozások alapján fizessen vagyonadót. A javaslat a tervezet célját – a kiemelkedő vagyoni helyzetben megtestesülő gazdasági teherbíró képesség bevonását a közteherviselésbe – és az értékelési rendszer logikáját nem érinti.

A javasolt startup-fogalom összhangban van az Európai Bizottság (EU) 2026/720 ajánlásával, amely szintén a korhatárra, a tőzsdei jegyzés hiányára, a 20 százalékos növekedésre és a kockázatitőke-befektetők különleges kezelésére épít; a javaslat az innovatív jelleget a független szakmai befektető részvételével, objektíven ellenőrizhető módon méri.

A tervezet indokolása szerint az 1. melléklet célja olyan módszertan, amely a társaságok számviteli adataira épül, egyszerűen alkalmazható, tömegesen végrehajtható, és megfelelően közelíti a részesedés valós értékét. Startupok esetében a módszer ettől eltérő eredményre vezet. A startup saját tőkéje jellemzően nagyrészt a befektetők pénzbeli hozzájárulásából áll, így az alapító részesedésének számított értékét olyan pénz növeli, amely nem őt illeti, és amelyet a társaság a működésére és fejlesztésére fordít. Emellett a tervezet nem zárja ki, hogy a 12. § (4) bekezdése szerinti cégértékelés, illetve az 1. melléklet IV. c) és V. c) pontja alapján a befektetési kör árából levezetett érték kerüljön az adóalapba.

A befektetési kör ára a befektetőknek kibocsátott részesedés ára, amely jellemzően elsőbbségi jogokkal – így likvidációs elsőbbséggel, hígulás elleni védelemmel, vétőjoggal és igazgatósági hellyel – jár, és a jövőbeli várakozásokat árazza. Az alapítói törzsrészesedés gazdasági értéke ennél kisebb. A kör utáni (post-money) értékelés emellett jellemzően a még ki nem osztott munkavállalói részesedéseket is tartalmazza, az árat pedig az új befektetők fizetik meg, nem az alapítók.

Az alapítói részesedés a felfutási szakaszban jellemzően osztalékot nem fizet, elidegenítési tilalom, elővásárlási jog és befektetői hozzájárulási jogok kötik, és gyakran visszavásárlási kötelezettség (vesting) terheli. Más likvid vagyon hiányában az adót az adóalany csak a társaságból kivett pénzből fizethetné meg. Ezt végső soron a befektetők pénze fedezné, ehhez jellemzően befektetői hozzájárulás kell, és a kivont forrás éppen annak a likviditási eseménynek (exit) az esélyét csökkenti, amely a vagyont realizálná. Az exit nem minden esetben következik be, az adóalany mégis évekig fizetne adót egy meg nem valósuló érték után. Ez a hazai kockázatitőke-piacra és arra, hogy a társaságok Magyarországon maradjanak, kedvezőtlen hatással lehet.

Példaként: egy magyar alapítású, veszteséges startup a legutóbbi befektetési körben 25 millió eurós (post-money) értékelést kapott, saját tőkéje – amely a befektetésekből származik – kb. 5 millió euró. Egy 30 százalékos alapítói részesedés értéke a kör ára alapján 7,5 millió euró, 400 forintos euróárfolyammal számolva 3 milliárd forint, ami más vagyon nélkül is évi 20 millió forint adót jelent. Az 1. melléklet képlete szerint (a saját tőke harmada, nulla hozamérték, rejtett tartalék nélkül, 30 százalékos kisebbségi levonással) az érték 0,35 millió euró, 140 millió forint, amely teljes egészében a befektetők pénzéből adódik. A javasolt 13. § szerint, a befektetés levonásával, az érték nulla.

A javaslat a startupot objektív, ellenőrizhető ismérvek alapján azonosítja: független, szabályozott szakmai befektető részvételével lezárt finanszírozási kör, a tőzsdei jegyzés hiánya és korlátozott időtartam. A visszaélés lehetőségét az osztalékfizetési tilalom, az ingatlan- és részesedésarány korlátja, valamint az átalakulásokra vonatkozó összevonási szabály korlátozza.

A javaslat kétszintű. A fő javaslat nem ad mentességet: a részesedés adóköteles marad, de értékéből a befektetett pénz kiesik, és a befektetési kör ára nem használható az értékeléshez. A kiegészítő javaslat feltételekhez kötött mentességet ad. Ha a mentesség feltételei valamely tárgyévben nem teljesülnek, a fő javaslat szerinti értékelés érvényesül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

A 2. §-hoz (új fogalmak)

A befektetés fogalma csak a független személy által pénzben teljesített, a saját tőkében kimutatott hozzájárulást foglalja magában, így a tagok és hozzátartozóik befizetése nem minősül befektetésnek. A saját tőkén belüli elnevezéstől és elszámolási módtól független meghatározás a külföldi társaságokra is alkalmazható. A gyakori finanszírozási formák, így az átváltoztatható kölcsön – ideértve a convertible loan megállapodást is – és a jövőbeni részesedésre vonatkozó megállapodás a részesedéssé alakításkor minősülnek befektetésnek. A függetlenség megítélésekor a korábbi befektetésből eredő kapcsolat figyelmen kívül marad, mert a meglévő befektető későbbi körös befizetése egyébként kiesne a fogalomból.

A minősített befektető fogalma a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 48. § (1) bekezdése szerinti szakmai ügyfélre épül. Az Európai Unió és az OECD tagállamaiban lévő székhely a külföldi kockázati tőke bevonását is lefedi. A független szakmai befektető saját pénzét kockáztatja, és döntését saját átvilágítására alapozza; ezt a társaság vagy az alapító – egy megrendelt értékeléssel szemben – nem tudja befolyásolni. Ez a visszaélés elleni fő biztosíték. A minősítéshez nincs szükség értékelésre.

A minősített finanszírozási kör fogalma szerinti 10 százalékos részesedés vagy 1 millió eurós összeg jelentős, valódi kockázatvállalást jelez, és kizárja a jelképes befektetéssel történő minősítést.

A startup fogalmának *a)* pontja szerinti 20 év az első befektetéstől számít, mert a felfutási szakasz a finanszírozással kezdődik, és a kutatásigényes ágazatokban különösen hosszú lehet. Az 1. melléklet III. pontja szerinti, az alapítás üzleti évére és az azt követő két üzleti évre vonatkozó szabály ezért nem elegendő.

A *b)* pont szerinti 100 millió forintos árbevételi és saját tőke korlát kizárja, hogy egy már meglévő, jelentős vállalkozás egy későbbi befektetéssel startuppá váljon.

A *c)* pont szerinti tőzsdei vagy rendszeresen kereskedett részesedés értékelése a 12. § (1)–(2) bekezdése szerint történik.

A *d)* pont szerinti, öt éven belüli minősített finanszírozási kör igazolja, hogy a társaság ma is kockázati tőkéből növekszik.

Az *e)* pont szerinti osztalékfizetési és vagyonkiadási tilalom biztosítja, hogy csak olyan társaság részesüljön a kedvezményes szabályokban, amely nyereségét nem osztja ki; a kivételek (kölcson, pótbefizetés visszafizetése, vesting szerinti visszavásárlás legfeljebb az eredeti áron) nem jelentenek nyereségkivonást.

Az *f)* pont szerinti 25 százalékos korlát kizárja, hogy ingatlan- vagy részesedéstartó társaság vegye igénybe a szabályokat; a saját tevékenységet szolgáló ingatlan és a hasonló profilú leányvállalatban fennálló részesedés nem számít bele.

A 2. § (2) és (3) bekezdéséhez

Az összevonási szabály megakadályozza, hogy átalakulással, egyesüléssel vagy szétválással az időkorlát újrainduljon, vagy egy nagy vállalkozás startupnak minősüljön. A (2) bekezdés *b)* pontja azt az átszervezést kezeli, amikor az alapítók a társaságban fennálló részesedésüket egy – akár külföldi – anyavállalatba viszik. Ilyenkor a két társaság adatait együtt kell vizsgálni, a (3) bekezdés szerint pedig a *c)* pont szerinti feltételnek mindkettőnek meg kell felelnie.

Az új 13. §-hoz

Az (1) bekezdés rögzíti, hogy a startupban fennálló részesedésre a törvény általános szabályai érvényesek, a §-ban foglalt eltérésekkel.

A (2) bekezdés szerint a saját tőkéből le kell vonni az első befektetés óta teljesített befektetéseket, így az értékben csak a befektetésen kívüli saját tőke – így a tagok saját hozzájárulása és a társaság felhalmozott eredménye – marad. A nullás alsó határ a veszteséges évek miatt szükséges. Az 500 millió forintos értékhatár a csökkentett saját tőkére vonatkozik, hogy a befektetői pénz egymagában ne indítsa el a rejtett tartalék számítását és a 30. § szerinti adatszolgáltatást. Az 1. melléklet III. pontja szerinti, a saját tőke 25 százaléka vonatkozó feltétel viszont a csökkentés nélküli saját tőkén mérendő, különben már csekély nyereség is kizárná az újonnan alapított társaságokra vonatkozó szabályt.

A (3) bekezdés kizárja, hogy a befektetési kör ára vagy az ahhoz készített értékelés bármely értékelési úton a számított érték alapjául szolgáljon, és hogy egy részesedési osztály ára más osztályra átvihető legyen.

A (4) bekezdés szerint a 12. § (8) bekezdése szerinti kötelező cégértékelés csak ott szükséges, ahol a rejtett tartalékot egyébként is meg kell állapítani. Ez elkerüli, hogy külföldi székhelyű startupban fennálló részesedés esetén akkor is évente cégértékelést kelljen készíttetni, ha az 1. melléklet szerint rejtett tartalékot nem kell megállapítani.

Az (5) bekezdés szerint a meg nem szolgált, ingyen elveszhető vagy előre meghatározott áron visszavásárolandó részesedés értéke nem haladhatja meg a visszavásárlási árat, mert az adóalany ennél többet nem realizálhat. Az alapítói részesedés gyakran áll ilyen korlátozás (reverse vesting) alatt: ha az alapító a meghatározott időn belül távozik, a meg nem szolgált rész előre meghatározott áron vagy ingyen elvész.

A (6) bekezdés szerint a részesedéshez kapcsolódó átváltási és elsőbbségi jogok a részesedés részei, nem önálló vagyonelemek. Ha a 23. § szerinti opciós jogként is értékelni kellene őket, ugyanaz az érték kétszer kerülne az adóalapba, ami ellentétes a kétszeres figyelembevétel 1. §-ban rögzített tilalmával.

A (7) bekezdés szerint eltérő jogú részesedési osztályok esetén a névleges tulajdoni hányad helyett az adóalanyt ténylegesen megillető arány a mérték, így az eltérő osztalék- és más vagyoni jogok a képletben is megjelennek. A likvidációs elsőbbséget e számításnál figyelmen kívül kell hagyni, mert a befektetők által befizetett összeget a (2) bekezdés szerinti levonás már kiveszi a saját tőkéből; ellenkező esetben ugyanaz a hatás kétszer csökkentené az értéket. Ugyanezért startupnál az 1. melléklet IV. f) pontja szerinti levonás sem alkalmazható.

A (8) bekezdés egyértelművé teszi, hogy a 12. § (4) bekezdése szerinti cégértékelés alkalmazásáról az adóalany dönt; a tervezet „vehető figyelembe” fordulata ezt nem rögzíti. Az ingatlanoknál a 17. § (4) bekezdése hasonlóan az adóalanyra bízta a 19. § szerinti forgalmi érték alkalmazását. Kockázati tőkével finanszírozott társaságnál jellemzően van részvényesi megállapodás, eltérő jogú részesedés és opciós megállapodás, így a 12. § (4) bekezdés b) pontjában felsorolt körülmények startupoknál rendszerint fennállnak. A bekezdés ezért kimondja, hogy ezek fennállása önmagában nem teszi alkalmatlanná a képletet, amely a (6) és a (7) bekezdés alapján e társaságoknál is alkalmazható.

A (9) bekezdés a startupban fennálló részesedés megszerzésére jogosító opciós jogot – így különösen a munkavállalói opciót – a 23. § (4) bekezdése szerinti belső értéken értékeli. A 23. § (2) bekezdése szerinti piaci érték az opció alapításakor alkalmazott ellenértéken vagy szakértői értékelésen alapulhat, amely a befektetési kör árát is tükrözheti; a belső érték ezzel szemben a mögöttes részesedés e törvény szerint, a 13. § alkalmazásával megállapított számított értékéből indul ki.

A 27. §-hoz

A törvényjavaslat a jóhiszemű adóalanyt csak a 19. § szerint megállapított forgalmi érték alkalmazása esetén védi az adóbírságtól és a késedelmi pótléktól. A cégértékelés ugyanilyen szakértői becslés, ezért a 12. § (4) és (8) bekezdése szerinti cégértékre is indokolt kiterjeszteni ezt a védelmet.

A 6. §-hoz (kiegészítő javaslat)

A fő javaslat az értékelési torzítást szünteti meg, a kiegészítő javaslat a likviditási problémát kezeli. A startupban fennálló részesedés a felfutási szakaszban jellemzően osztalékot nem hoz és nem értékesíthető, így más likvid vagyon hiányában az adó akkor is a társaságtól elvont forrásból fizetendő, ha az érték helyesen van megállapítva.

A (6) bekezdés szerinti mentesség azokra a szerzési módokra terjed ki, amelyek a startup finanszírozását és működését szolgálják: alapítás, az első minősített finanszírozási kört megelőző, visszterhes átruházásnak nem minősülő szerzés, valamint munkavállalói és vezetői részesedési program. A mentesség az ilyen részesedés megszerzésére jogosító opciós jogra, így különösen a munkavállalói opcióra is kiterjed, mert az opció értéke a mögöttes részesedés értékéből adódik. A más tagtól – a részesedési programon kívül – visszterhesen megszerzett részesedés nem mentes.

A (7) bekezdés a mentességet növekedéshez köti: két év alatt több mint 20 százalékkal növekvő árbevételhez vagy létszámhoz. A létszám alternatívája a még árbevétel nélküli, fejlesztési szakaszban lévő társaságokat is lefedi; az első befektetést követő első két tárgyévben nincs

összehasonlítási alap. Ha a feltétel nem teljesül, az adott tárgyévben az új 13. § szerinti értékelés alkalmazandó.

A (8) bekezdés szerint a közvetett tulajdonlás nem vezethet kedvezőtlenebb eredményre, ezért ha a (7) bekezdés szerinti feltétel teljesül, a startupban fennálló részesedés a holdingtársaság értékelésében könyv szerinti értéken szerepel, a rejtett tartalék számításánál is.

A (9) bekezdés kizárja, hogy a mentesség készpénz adómentes felhalmozására szolgáljon. Az utolsó három üzleti év befektetéseit meghaladó pénzeszköz, értékpapír és nyújtott kölcsön arányos része adóköteles marad, legfeljebb a mentesség nélküli értékig. A leányvállalatok eszközeinek hozzászámítása kizárja, hogy a készpénzt leányvállalatba helyezték át.

A (10) bekezdés a részvénycserével megvalósuló exitet kezeli. Ha a startupban fennálló részesedést nem pénzért, hanem egy másik, nem tőzsdei társaság részesedéséért ruházzák át, az adóalany ugyanúgy nem jut likvid vagyonhoz, mint a startup esetében. A mentesség ezért a cserében kapott részesedésre is kiterjed, de csak addig, amíg az pénzzé nem válik – elidegenítés, tőzsdei bevezetés vagy osztalék esetén megszűnik –, és legfeljebb öt tárgyévig. A (7) és a (9) bekezdés feltételei a megszerző társaságra nem értelmezhetők, ezért ebben az esetben nem alkalmazandók.

A VI. ponthoz (általános, nem startup-specifikus javaslatok)

A VI. pont javaslatai nem csak a startupokat érintik: a kockázati tőkével vagy magántőkével finanszírozott, a startup-fogalomnak meg nem felelő társaságoknál is ugyanazok az értékelési kérdések merülnek fel.

A 10. § (2) bekezdése szerint a részesedés eladásakor kikötött, jövőbeni feltételtől (például teljesítménycéloktól) függő vételárrész a kifizetéséig nem vagyonelem. Az ilyen követelés bizonytalan, nem értékesíthető, és lehet, hogy soha nem kerül kifizetésre; adóztatása olyan érték után keletkeztetne adót, amely az adóalanyhoz esetleg sosem jut el. Kifizetéskor a pénz már vagyonelemként adóköteles.

A 12. § (4) bekezdésének módosítása egyértelművé teszi, hogy a cégértékelés alkalmazásáról az adóalany dönt; a tervezet „vehető figyelembe” fordulata ezt nem rögzíti. Az ingatlanoknál a 17. § (4) bekezdése hasonlóan az adóalanyra bízta a 19. § szerinti forgalmi érték alkalmazását. A b) pontban felsorolt körülmények – részvényesi megállapodás, eltérő jogokat biztosító részesedés, opciós szerződés – a befektetőt bevonó társaságoknál jellemzően fennállnak, ezért ezek önmagukban nem tehetik alkalmazhatatlanná a képletet.

A 12. § (8) bekezdésének kiegészítése szerint a rejtett tartalék akkor is megállapítható, ha a külföldi társaságtól nem érkezik a 30. § (2) bekezdése szerinti adatszolgáltatás: az adóalany az eszközöket e törvény szerinti számított értéken veheti figyelembe, amit az 1. melléklet IV. c) pontja már most is lehetővé tesz. Mivel ilyenkor az értékek a törvény saját értékelési szabályaiból adódnak, a könyvvizsgálói felülvizsgálat nem szükséges. Külföldi anyavállalatnál a jelentős eszköz jellemzően a magyar leányvállalatban fennálló részesedés, amelynek értéke e törvény szerint kiszámítható.

Az 1. melléklet IV. f) pontja szerint a likvidációs elsőbbséget nem biztosító részesedés értékelésekor a saját tőkét csökkenteni kell a független befektetőket elsőbbséggel megillető összeggel. Ez a rész a törzsrészesedés tulajdonosa szempontjából kötelezettség jellegű:

értékesítéskor őt csak az ezen felüli érték illeti meg. A levonás legfeljebb a ténylegesen befizetett tőke összegéig terjed, csak független befektetők elsőbbségére vonatkozik, a saját tőke nem lehet negatív, és az év végén létrehozott, majd rövid időn belül megszüntetett elsőbbség nem vehető figyelembe. Startupnál a 13. § (2) bekezdése a teljes befektetést levonja, ezért ott a IV. f) pont nem alkalmazandó.

Az 1. melléklet V. c) pontjának kiegészítése egyértelművé teszi, hogy a tőkeemelés keretében történő részesedésszerzés nem átruházás, így a befektetési kör ára e pont alapján sem vehető figyelembe. A befektetési körben a befektető új, jellemzően elsőbbségi jogokkal járó részesedést jegyez, amelynek ára nem tükrözi a meglévő részesedések értékét.